

สถานการณ์การค้าชายแดนระหว่างไทย และ สปป.ลาว ในปัจจุบัน

วันศุกร์ที่ 30 ตุลาคม 2563

โดยกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

การค้าชายแดน หมายถึง รูปแบบการค้าของประชาชนชาวบ้านที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดที่มีพรมแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยเป็นการแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างกัน ส่วนใหญ่เป็นสินค้าที่จำเป็นต่อชีวิตประจำวัน โดยมีจุดมุ่งหมายแรกเริ่มเพื่อบรรเทาความเดือดร้อน ขาดแคลนของประชาชนตามแนวพรมแดน ผ่านจุดผ่านแดนต่างๆ ทั้งจุดผ่านแดนถาวร จุดผ่อนปรนพิเศษ จุดผ่อนปรนการค้า และจุดผ่านแดนชั่วคราว ไปจนถึงช่องทางธรรมชาติ ที่มีการเชื่อมโยงระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน (เมียนมา สปป.ลาว กัมพูชา และมาเลเซีย) ต่อมาเมื่อมีการเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐานคมนาคมขนส่งโลจิสติกส์แบบไร้พรมแดน มีการค้าแบบออนไลน์ เป็นต้น ทำให้บริบทของการค้าชายแดนเริ่มเปลี่ยนแปลงไปเป็นเชิงธุรกิจมากขึ้น

จุดผ่านแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

- ไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน มีพื้นที่ติดต่อกันทั้งหมด 31 จังหวัด โดยมี 29 จังหวัดที่มีจุดผ่านแดน
- โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 96 แห่ง โดยแบ่งเป็น

ด้านเมียนมา 21 แห่ง : จุดผ่านแดนถาวร 5 แห่ง จุดผ่อนปรนการค้า 13 แห่ง จุดผ่อนปรนพิเศษ 1 แห่ง และจุดผ่านแดนชั่วคราว 2 แห่ง

ด้าน สปป.ลาว 49 แห่ง : จุดผ่านแดนถาวร 20 แห่ง และจุดผ่อนปรนการค้า 29 แห่ง

ด้านกัมพูชา 18 แห่ง : จุดผ่านแดนถาวร 7 แห่ง จุดผ่อนปรนการค้า 9 แห่ง จุดผ่อนปรนเพื่อการท่องเที่ยว 1 แห่ง และจุดผ่านแดนชั่วคราว 1 แห่ง

ด้านมาเลเซีย มีจุดผ่านแดนถาวรทั้งหมด 9 แห่ง

การค้าชายแดนในปี 2562 ประเทศเพื่อนบ้านที่มีมูลค่าการค้าชายแดนมากที่สุดคือ มาเลเซีย รองลงมา คือ สปป.ลาว เมียนมา และกัมพูชา โดยมีมูลค่าการค้ารวมเท่ากับ 826,411.82 ล้านบาท โดยประเทศที่มีสัดส่วนมูลค่าการค้าชายแดนสูงสุดคือ สปป.ลาว (ร้อยละ 99.2) รองลงมา คือ เมียนมา กัมพูชา และมาเลเซีย (ร้อยละ 81.5 55.1 37.9 ตามลำดับ)

ส่วนการค้าผ่านแดนไปยังจีน มีมูลค่ามากที่สุด รองลงมาเป็น สิงคโปร์ และเวียดนาม โดยมูลค่าการค้าผ่านแดนเท่ากับ 341,180.69 ล้านบาท รวมมูลค่าการค้าชายแดนและผ่านแดนเป็น 1,167,592.51 ล้านบาท

สภาพเศรษฐกิจของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ประชากร : 6.758 ล้านคน

รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี (2563) : 2,919.07 US\$

ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ : ไม้ ดีบุก ยิปซัม ตะกั่ว อัญมณี ทองคำ ถ่านหินเกลือ ลิควิด

สินค้าส่งออกที่สำคัญ : แร่อื่นๆ (ยกเว้นทองแดง เหล็ก) ทองแดงและของใช้ที่ทำด้วยทองแดง ชิ้นส่วนเครื่องบินที่ภาพ เครื่องดื่ม เครื่องใช้ไฟฟ้า ชิ้นส่วนเครื่องใช้ไฟฟ้า ปูนซีเมนต์ ยางพารา ปุ๋ย ยาสูบ

สินค้านำเข้าที่สำคัญ : เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์การไฟฟ้า น้ำมันดีเซล เครื่องจักรกล อะไหล่ ชิ้นส่วนเครื่องจักรกล เหล็ก และผลิตภัณฑ์ สายไฟฟ้าและสายเคเบิล เครื่องดื่ม อุปกรณ์สื่อสารและชิ้นส่วนพลาสติกและเครื่องใช้ที่ทำด้วยพลาสติก สัตว์มีชีวิต เคมีภัณฑ์

ตลาดส่งออกที่สำคัญของ สปป.ลาว : ไทย จีน เวียดนาม อินเดีย ญี่ปุ่น เยอรมนี สวิตเซอร์แลนด์ สหรัฐอเมริกา

ตลาดนำเข้าที่สำคัญของ สปป.ลาว : ไทย จีน เวียดนาม ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ อินโดนีเซีย สิงคโปร์ ออสเตรเลีย ฮ่องกง ไต้หวัน

การค้าชายแดนไทย – สปป.ลาว

มูลค่าการค้าชายแดนไทย – สปป.ลาว มีสัดส่วนร้อยละ 23.89 ของการค้าชายแดนรวม (4 ประเทศ)

มูลค่าการค้าชายแดนไทย-สปป.ลาว ปี 2562 มีมูลค่าการค้า 197,446.53 ล้านบาท (ไม่รวมการค้ากับประเทศที่สาม)
(ลดลง 7.55%) การส่งออก 117,891.15 ล้านบาท (ลดลง 8.48%) นำเข้า 79,555.39 ล้านบาท (ลดลง 6.14 %)

ไทยเกินดุล 38,335.76 ล้านบาท

สินค้าส่งออกสำคัญ 5 อันดับแรก ได้แก่ น้ำมันดีเซล สินค้าปศุสัตว์อื่น ๆ น้ำมันสำเร็จรูปอื่น ๆ สินค้าอุตสาหกรรมอื่น ๆ และ
สินค้าแร่และเชื้อเพลิงอื่น ๆ

สินค้านำเข้าสำคัญ 5 อันดับแรก ได้แก่ เชื้อเพลิงอื่น ๆ ทองคำ ทองแดงและผลิตภัณฑ์ ผักและของปรุงแต่งจากผัก
และเครื่องรับ-ส่งสัญญาณและอุปกรณ์ติดตั้ง (โทรศัพท์ วิทยุ โทรเลข โทรศัพท์ อุปกรณ์ฯ)

ด้านชายแดนไทย – สปป.ลาวที่สำคัญ คือ ด้านศุลกากรหนองคาย จ.หนองคาย มีมูลค่าการค้าชายแดนมากเป็นอันดับหนึ่ง
จำนวน 59,302.69 ล้านบาท มีสัดส่วนการค้าร้อยละ 27.77 ของการค้าชายแดนไทย-สปป.ลาว รองลงมา ได้แก่ ด้านศุลกากร
มุกดาหาร มูลค่าการค้า 56,391.60 ล้านบาท และด้านศุลกากรทุ่งช้าง จังหวัดน่าน มีมูลค่าการค้า 27,468.12 ล้านบาท

สถานการณ์การค้าชายแดนไทย – สปป.ลาวในปัจจุบัน

สปป. ลาว	มูลค่า (ล้านบาท)			อัตราการเปลี่ยนแปลง (%)	
	2562	(ม.ค.-ก.ย.)		2563/2562 (ม.ค.-ก.ย.)	
		2562	2563		
มูลค่ารวมการค้าชายแดนไทยกับ สปป. ลาว				ส่งออก	นำเข้า
มูลค่ารวม	197,446.53	147,972.81	139,686.53	-11.91	3.49
ส่งออก	117,891.15	87,325.81	76,922.86		
นำเข้า	79,555.39	60,646.99	62,763.66		
ดุลการค้า	38,335.76	26,678.82	14,159.20		

ช่องทางการค้าชายแดนไทย-สปป.ลาว

๑๐๐ ปี
กระทรวงพาณิชย์
สถาปนา พ.ศ. ๒๔๖๓

จังหวัด	จุดผ่านแดนถาวร	จุดผ่านแดนประเภทอื่นๆ
1) เชียงราย	1) เชียงของ 2) สะพานมิตรภาพ ไทย-ลาว แห่งที่ 4 (เชียงของ-ห้วยทราย) 3) เชียงแสน 4) สามเหลี่ยมทองคำ	1) จุดผ่อนปรนการค้าบ้านสวนดอก 2) จุดผ่อนปรนการค้าบ้านแจ่งป่อง 3) จุดผ่อนปรนการค้าบ้านหาดบ้าย 4) จุดผ่อนปรนการค้าบ้านร่วมโพธิ์ทอง 5) จุดผ่อนปรนการค้าบ้านห้วยลึก
2) พะเยา	1) บ้านฮวก	-
3) น่าน	1) บ้านห้วยโก๋น	1) จุดผ่อนปรนบ้านห้วยสะเตง 2) จุดผ่อนปรนการค้าบ้านใหม่ 3) ช่องทางธรรมชาติบ้านน้ำปี้
4) อุตรดิตถ์	1) บ้านภูดู่	1) จุดผ่อนปรนการค้าบ้านห้วยต่าง
5) เลย	1) บ้านปากห้วย 2) สะพานมิตรภาพข้ามแม่น้ำเหือง 3) อำเภอเชียงคาน 4) บ้านคกไฟ	1) จุดผ่อนปรนการค้าบ้านเหมืองแพร่ 2) จุดผ่อนปรนการค้าบ้านนาข่า 3) จุดผ่อนปรนการค้าบ้านนากระเซิง 4) จุดผ่อนปรนการค้าบ้านหนองผือ 5) จุดผ่อนปรนการค้าบ้านฮาฮี
6) หนองคาย	1) สะพานมิตรภาพไทย-ลาว แห่งที่ 1 2) ด่านท่าเสด็จ (ท่าเรือ)	1) จุดผ่อนปรนการค้าบ้านเป้งจาน 2) จุดผ่อนปรนการค้าหมู่ 1 ตำบลชุมพล 3) จุดผ่อนปรนการค้าบ้านหม้อ 4) จุดผ่อนปรนการค้าบ้านม่วง 5) ช่องทางธรรมชาติตรงข้ามเขตเทศบาลเมืองท่าบ่อ

ช่องทางการค้าชายแดนไทย-สปป.ลาว

จังหวัด	จุดผ่านแดนถาวร	จุดผ่านแดนประเภทอื่นๆ
7) บึงกาฬ	1) อำเภอเมืองบึงกาฬ	1) จุดผ่อนปรนการค้าบ้านบุงคล้า 2) จุดผ่อนปรนการค้าบ้านห้วยคาด
8) นครพนม	1) อำเภอเมืองนครพนม 2) สะพานมิตรภาพไทย-ลาว แห่งที่ 3 (นครพนม-คำม่วน)	1) จุดผ่อนปรนการค้าบ้านนาหว้า 2) จุดผ่อนปรนการค้าบ้านดอนแพง (บ้านโพธิ์ชัย) 3) จุดผ่อนปรนการค้าบ้านธาตุพนมสามัคคี 4) จุดผ่อนปรนการค้าบ้านท่าอุเทน
9) อำนาจเจริญ	-	1) จุดผ่อนปรนการค้าบ้านยั้งค์
10) มุกดาหาร	1) อำเภอเมืองมุกดาหาร 2) สะพานมิตรภาพไทย-ลาว แห่งที่ 2 (มุกดาหาร-สะหวันนะเขต)	-
11)อุบลราชธานี	1) บ้านปากแซง 2) ช้องเม็ก	1) จุดผ่อนปรนการค้าหน้าท่าว่าการอำเภอเขมราฐ 2) จุดผ่อนปรนการค้าบ้านสองคอน 3) จุดผ่อนปรนการค้าบ้านคันทำเกวียน 4) จุดผ่อนปรนการค้าบ้านด่านเก่า 5) จุดผ่อนปรนการค้าบ้านหนองแสน (ช่องตาอุ)

เส้นทางการค้าผ่านแดนไทย – ลาว – ประเทศที่สาม

1. เส้นทาง **R9**: มุกดาหาร – สะหวันนะเขต (สปป.ลาว) – Quag Tri (เวียดนาม) – GuangXi (จีน) ระยะทาง 1,865 กม.
2. เส้นทาง **R12**: นครพนม – คำม่วน (สปป.ลาว) – Ha Tinh (เวียดนาม) – GuangXi (จีน) ระยะทาง 1,603 กม.
3. เส้นทาง **R3A**: เชียงราย – หลวงน้ำทา (สปป.ลาว) – Kunming (จีน) ระยะทาง 1,052 กม.
4. เส้นทาง **R8**: บึงกาฬ – ปากซัน (สปป.ลาว) – Vinh (เวียดนาม) – Hanoi (เวียดนาม) – GuangXi (จีน) ระยะทาง 1,781 กม. แต่ปัจจุบันยังใช้การขนส่งผ่านด่านสะพานมิตรภาพไทย – ลาว แห่งที่ 3 (นครพนม – คำม่วน) เนื่องจากอยู่ระหว่างการหารือก่อสร้างสะพานมิตรภาพไทย – ลาว แห่งที่ 5

โครงการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของไทยกับ สปป. ลาว

จังหวัดที่มีเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่ติดกับ สปป. ลาว	รายชื่อพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของ สปป. ลาว ที่ติดกับไทย	โครงการที่ได้ดำเนินการแล้ว/อยู่ระหว่างดำเนินการ	การพัฒนาในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษต่อไป
มุกดาหาร	เขตเศรษฐกิจพิเศษสะหวัน-เซโน	แล้วเสร็จ : ทางหลวงหมายเลข 12 กาฬสินธุ์ – บ.นาไคร้ ตอน 1 และ ตอน 2/ ทางหลวงหมายเลข 212 ห้วยใหญ่-ธาตุพนม / สิ่งอำนวยความสะดวกด้านศุลกากรมุกดาหาร เสร็จปี 2564 : ทางหลวงหมายเลข 12 บ.นาไคร้ -คำชะอี	อยู่ระหว่างรอเสนอคณะกรรมการนโยบายพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษพิจารณาแนวทางสนับสนุนให้เกิดการลงทุนในพื้นที่ราชพัสดุต่อไป
หนองคาย	- เขตเศรษฐกิจบึงธาตุหลวง - เขตเศรษฐกิจพิเศษไชยเซษฐา - เขตเศรษฐกิจพิเศษเวียงจันทน์-ลองเตงค์ - เขตอุตสาหกรรมและการค้าเวียงจันทน์	แล้วเสร็จ : ทางหลวงหมายเลข 212 หนองคาย - โพนพิสัย/ ทางหลวงหมายเลข 212 โพนพิสัย-บึงกาฬ ตอน 1/ ด้านศุลกากรหนองคายแห่งใหม่พร้อมสิ่งปลูกสร้างประกอบ/ ถนนแยก ทางหลวงหมายเลข 2 – ทางหลวงหมายเลข 211 ตอน 1 เสร็จปี 2564 : ถนนแยก ทางหลวงหมายเลข 2 – ทางหลวงหมายเลข 211 ตอน 2	อยู่ระหว่างรอเสนอคณะกรรมการนโยบายพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษพิจารณาแนวทางสนับสนุนให้เกิดการลงทุนในพื้นที่ราชพัสดุต่อไป
นครพนม	เขตเศรษฐกิจพิเศษอโศก	แล้วเสร็จ : ด้านศุลกากรนครพนมแห่งใหม่/ ทางหลวงหมายเลข 22 ช่วงสกลนคร-นครพนม ตอน 1 เสร็จปี 2564 : ทางหลวงหมายเลข 212	บริษัท เจซีเค อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (ลงนามสัญญาเช่าจากกรมธนารักษ์เมื่อ 15 ก.ค. 2562) เตรียมเข้าใช้พื้นที่ เพื่อพัฒนากิจการมืองท่องเที่ยวเชิง

ผลกระทบจากโควิด-19

มาตรการของประเทศเพื่อนบ้าน สปป.ลาว เวียดนาม จีน ล้วนออกมาตรการควบคุมการเข้า-ออกของสินค้าที่เข้มงวดเพื่อป้องกันการระบาดของโรคโควิด-19 เช่น

สปป.ลาว

ได้ออกมาตรการควบคุมการขนส่งสินค้าเข้า-ออก และผ่านแดน สปป.ลาว กำหนดให้รถขนส่งสินค้าจากต่างประเทศต้องทำการเปลี่ยนถ่ายสินค้าใส่รถบรรทุกลาวบริเวณชายแดนในพื้นที่ที่กำหนดและคนขับรถต้องเป็นคนลาวเท่านั้น

เวียดนาม

การขนส่งสินค้าสามารถผ่านได้ แต่ไม่อนุญาตให้พนักงานขับรถต่างชาติเดินทางข้ามแดน โดยให้ใช้พนักงานขับรถของเวียดนามที่ผ่านการตรวจคัดกรองแล้วเท่านั้น

จีน

รถสินค้าต่างชาติให้จอดขนถ่ายสินค้าที่ชายแดนและให้คนขับรถออกจากชายแดนภายในวันเดียวกันไม่ให้ค้างคืน ทำให้คนขับรถสินค้ามีจำกัด